



ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА
(са стационаром)
Београд, Крунска број 57

ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА
(са стационаром)
Бр. 2001/4
30.05. 2025 год.
БЕОГРАД, Крунска 57

**ПРАВИЛНИК
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ
У ЗАВОДУ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА (СА
СТАЦИОНАРОМ)**

Мај 2025. године.

На основу члана 31. Статута Завода за здравствену заштиту студената (са стационаром), а у вези примене члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023) и члана 80. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење), Управни одбор Завода, на седници одржаној дана 30.05.2025. године, донео је

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ У ЗАВОДУ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА (СА СТАЦИОНАРОМ)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник), у Заводу за здравствену заштиту студената (са стационаром), Београд, Крунска 57 (у даљем тексту: Завод) уређују се питања која се односе на остваривање безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и осталих лица која се затекну у радној средини; организовање обављања ових послова; права, обавезе и одговорности запослених и одговорних лица у Заводу; радна места са повећаним ризиком; посебна заштита на раду за жене, омладину, лица са инвалидитетом и професионално оболелих; одређивање представника запослених у области безбедности и здравља на раду; повреде запослених на раду; повреде радних обавеза, односно радне дисциплине и понашања у вези са безбедношћу и здрављем на раду; вођење одговарајућих евиденција; пружање прве помоћи; обука запослених за безбедан и здрав рад; обавезе Завода према инспекцији рада; преглед и проверу опреме за рад; набавку и коришћење личне заштитне опреме и друга питања од значаја за ову област.

Члан 2.

Спровођење безбедности и здравља на раду у Заводу остварује се у складу са одговарајућим законским и подзаконским актима у овој области (у даљем тексту: закон), колективним уговором, Актом о процени ризика на радном месту и у радној средини у Заводу, овим Правилником и другим општим и појединачним актима донетим на основу овог Правилника, а у циљу заштите живота и здравља запослених, спречавања настанка повреда на раду, професионалних болести и других оболевања у вези са радом, као и отклањања узрока повреда и оштећења здравља везаних за рад.

Члан 3.

У Заводу се рад организује тако да запослени своје радне обавезе могу извршавати без опасности по живот и здравље.

Мере којима се стварају услови за потпуну безбедност и здравље на раду спроводе се у свим организационим јединицама Завода, тако да сви запослени, свако у свом делокругу рада, спроводе и обезбеђују прописане мере у овој области.

За спровођење мера безбедности и здравља на раду посебно су одговорни они који према важећем акту о организацији и систематизацији послова у Заводу, непосредно издају налог за рад запосленима.

Члан 4.

Превенција је основни принцип безбедности и здравља на раду чији су циљеви развој и јачање механизма за спречавање настанка повреда на раду, професионалних болести и болести у

вези са радом и стварање услова за стално унапређивање области безбедности и здравља на раду, а која обухвата културу, политику, активности и мере.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду јесу све мере које се предузимају или чије се предузимање планира у свим фазама рада у Заводу, ради спречавања или смањења ризика на радном месту. Превентивне мере Завод обезбеђује применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, хигијенских, организационих и других мера и средстава усмерених на отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених.

Ризик је вероватноћа настанка повреде, болести или оштећења здравља запосленог услед изложености опасностима или штетностима.

Акт о процени ризика на радном месту и у радној средини (у даљем тексту: акт о процени ризика) јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној средини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Процена ризика јесте систематско евидентирање и процењивање свих опасности и штетности у радном процесу на радном месту у радној средини који могу узроковати настанак повреда на раду, болести или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика на најмању могућу меру.

Радно место са повећаним ризиком јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.

Члан 5.

Право на безбедност и здравље на раду, које обезбеђује Завод као послодавац, имају:

- 1) лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
- 2) ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања;
- 3) лица која, у складу са законом, обављају волонтирање;
- 4) лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге;
- 5) лица која код послодавца обављају рад у складу са посебним законима;
- 6) лица која се затекну у радној средини, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

II ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 6.

Послови безбедности и здравља на раду организују се на нивоу Завода као послодавца, приликом и у вези са обављањем свих процеса рада.

За обављање послова безбедности и здравља на раду, у писаној форми се распоређује један или више запослених, у складу са актом о организацији и систематизацији послова у Заводу, а који испуњава посебне услове у складу са законом (у даљем тексту: саветник за безбедност и здравље на раду) или се ангажује правно лице, односно предузетник са лиценцом за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Саветник за безбедност и здравље на раду

Члан 7.

Саветник за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - (1) запослених и других лица у складу са законом,
 - (2) представника запослених,
 - (3) руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад до отклањања уочених недостатака;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.
- 18) извршава и друге послове у складу са законом, актом о организацији и систематизацији послова у Заводу, као и овим Правилником.

Члан 8.

Директор Завода је дужан да омогући ангажованом правном лицу или предузетнику, односно саветнику за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са законом, довољно времена за обављање тих послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Саветник за безбедност и здравље на раду непосредно је одговоран директору Завода, док спровођење прописаних мера безбедности и здравља на раду остварује у непосредној сарадњи како са директором, тако и са руководиоцима организационих јединица у Заводу и свим осталим запосленима.

Директор Завода је дужан да омогући континуирано усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

Саветник за безбедност и здравље на раду, који је именован за обављање послова безбедности и здравља на раду, не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

Члан 9.

Саветник за безбедност и здравље на раду обавезан је да када због непосредне опасности забрани рад или употребу средстава за рад одмах о томе извести директора Завода и непосредног руководиоца.

Ако директор Завода и поред забране саветника за безбедност и здравље на раду запосленом наложи да настави рад, саветник је обавезан да о томе одмах извести инспекцију рада.

Надлежност Управног одбора Завода

Члан 10.

По питању безбедности и здравља на раду, Управни одбор Завода има следеће обавезе:

- 1) доноси Правилник о безбедности и здрављу на раду;
- 2) планира финансијска средства која су потребна за спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду;
- 3) разматра извештаје о стању и проблемима безбедности и здравља на раду;
- 4) обавља и друге послове по питању безбедности и здравља на раду, у складу са законом, колективним уговором и општим актима Завода.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ И ОДГОВОРНИХ ЛИЦА У ЗАВОДУ

Права, обавезе и одговорности запослених

Члан 11.

Права запослених:

- 1) Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење;
- 2) Запослени има право да даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;

- 3) Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 4) Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац;
- 5) друга права у складу са законом, колективним уговором, актом о процени ризика и овим Правилником.

Члан 12.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину и то:

- 1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- 2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- 3) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на радном месту на које га је послодавац одредио;
- 4) ако ради дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- 5) ако ради на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- 6) ако није издата дозвола за рад пре почетка извођења радова при којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог (у смислу члана 23. овог Правилника).

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 13.

Запослени је дужан да сарађује са директором Завода, непосредним руководиоцем и саветником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на пословима на којима ради.

Запослени је обавезан да:

- 1) води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
- 2) примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;

- 3) наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- 4) правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- 5) пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести непосредног руководиоца или друго овлашћено лице;
- 6) пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Запослени има и све друге обавезе које проистичу из закона, колективног уговора, акта о процени ризика, овог Правилника и свих аката донетих на основу овог Правилника.

Члан 14.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести директора Завода, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако одговорна лица после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклоне неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана, не дају запосленом задовољавајуће објашњење или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника за безбедност и здравље на раду, представника запослених и/или Одбор.

Члан 15.

Запослени који има здравствене недостатке или болује од болести које се не могу, односно тешко могу утврдити претходним и периодичним прегледом, обавезан је да те недостатке или болест, пријави пре ступања у радни однос.

Незапослено лице не може засновати радни однос за обављање послова са повећаним ризиком без одговарајућег лекарског уверења, као доказа да је на претходном лекарском прегледу испунио здравствене услове за послове које ће обављати.

Члан 16.

Запослени који се не придржава прописаних мера из области безбедности и здравља на раду, упутстава и налога непосредног руководиоца или саветника за безбедност и здравље на раду, чини тежу повреду радне обавезе, а посебно:

- 1) ако не води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад;
- 2) ако не примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, пенаменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- 3) ако не користи личну заштитну опрему;
- 4) ако самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад;

5) ако, у складу са својим сазнањима, одмах не обавести директора Завода, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица;

6) ако на било који други начин не извршава обавезе утврђене овим Правилником, услед чега могу наступити теже последице по здравље или живот запослених, односно ако због тога Завод претрпи материјалну штету.

За повреду радне обавезе из ст.1. овог члана, запосленом може бити отказан уговор о раду.

Члан 17.

Запосленима је забрањен долазак на посао под дејством алкохола или других опојних средстава, као и конзумирање алкохола или других опојних средстава на радном месту.

У случају да се утврди алкохолисаност или да је запослени под дејством другог опојног средства, или ако запослени одбије да се подвргне тесту алкохолисаности или тесту да ли је под дејством других опојних средстава, то се сматра непоштовањем радне дисциплине у смислу Закона о раду и интерног акта Завода који регулише радну дисциплину и понашање у току рада у Заводу.

Начин и поступак провере алкохолисаности и дејства других опојних средстава ближе се уређује посебним актом директора Завода.

Члан 18.

Уколико запослени одбије да се подвргне обавезним периодичним лекарским прегледима, то се сматра непоштовањем радне дисциплине у смислу Закона о раду и интерног акта Завода који регулише радну дисциплину и понашање у току рада у Заводу.

Члан 19.

Запослени је дужан да се стручно оспособљава, као и да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду у складу са одлукама и програмима које у том циљу доносе надлежни органи Завода.

Права, обавезе и одговорности одговорних лица

Директор Завода

Члан 20.

У области безбедности и здравља на раду, директор Завода има следеће дужности:

- 1) организује послове безбедности и здравља на раду запослених и прати извршење ових послова;
- 2) у писменој форми доноси акт о процени ризика, као и његове измене и допуне у случају појаве нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада;
- 3) актом у писменој форми одређује саветника за безбедност и здравље на раду;
- 4) предлаже пословну политику из области безбедности и здравља на раду надлежним органима Завода и одговоран је за спровођење усвојене политике;

5) доноси програме, процедуре, одлуке, налоге, наредбе и друге акте из области безбедности и здравља на раду у складу са законом, Статутом Завода, овим Правилником и другим релевантним актима из ове области;

6) преговара са синдикатима о питањима безбедности и здравља на раду и сарађује са представником запослених за питања безбедности и здравља на раду, односно Одбором за безбедност и здравље на раду;

7) обезбеђује одговарајуће услове радне средине;

8) обезбеђује запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;

9) обезбеђује одржавање средстава за рад у исправном стању;

10) обезбеђује пружање прве помоћи, као и мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законима;

11) обезбеђује на основу акта о процени ризика прописане лекарске прегледе запослених;

12) утврђује начин провере и одговарајуће мере контроле запослених, ради њиховог удаљавања са радног места, уколико су под утицајем алкохола или других опојних средстава;

13) спроводи одлуке донете у Заводу по питању безбедности и здравља на раду;

14) остварује увид и врши надзор у погледу примене прописаних мера, покреће поступак против запосленог због повреде радне обавезе/радне дисциплине у вези безбедности и здравља на раду;

15) разматра извештаје инспекције рада;

16) закључује уговор са ангажованом службом медицине рада;

17) спроводи све друге мере предвиђене законом, колективним уговором, актом о процени ризика и овим Правилником..

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, директор Завода није одговоран.

Помоћници директора Завода помажу директору Завода у унапређењу и спровођењу безбедности и здравља на раду.

Непосредни руководиоци

Члан 21.

Руководиоци организационих јединица у свом делокругу рада имају право и обавезу да:

1) се упознају са стањем мера безбедности и заштите здравља на раду у организационој јединици;

2) контролишу извршење послова и радних задатака на безбедан начин, као и наменску и правилну употребу опреме за рад, личне заштитне опреме и др.;

3) предузму мере и обезбеде да само они запослени којима су издата одговарајућа упутства и дозволе за рад имају приступ зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог;

4) предузму одговарајуће мере за отклањање недостатака о којима су обавештени од стране запосленог;

- 5) учествују у избору опреме за рад и других средстава при набавци истих;
- 6) обезбеде видно означавање неисправне опреме за рад и да предузму мере за отклањање недостатака;
- 7) учествују у изради потребних писаних процедура, упутстава за безбедан рад, обавештења, ознака и др.;
- 8) одмах забране рад и искључе из употребе опрему за рад, личну заштитну опрему и др., ако су неисправни и тиме угрожавају живот и здравље запослених;
- 9) одмах пријаве саветнику за безбедност и здравље на раду сваку повреду на раду;
- 10) у случају повреде обезбеде место догађаја док се не изврши истраживање узрока повређивања;
- 11) буду упознати са налазима надлежне инспекције рада, као и са стручним налазима о испитивању услова радне средине и да у вези са тим предузму неопходне мере;
- 12) организују и/или учествују у пружању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повреде на раду, наглог обољења или друге опасности по запослене;
- 13) својим сазнањима и искуством допринесу безбеднијем обављању послова запослених, подстичу запослене ка проширивању свести и поспешивању мотивације у спровођењу мера безбедности и заштите здравља на раду, опште културе рада и неговању позитивних колегијалних односа;
- 14) остварују / извршавају друга права и обавезе у складу са законом, колективним уговором и овим Правилником.

Саветник за безбедност и здравље на раду

Члан 22.

Саветник за безбедност и здравље на раду у оквиру делокруга свог рада одговоран је за обављање свих послова, мера и активности из чл. 7. овог Правилника.

Посебне обавезе

Члан 23.

Директор Завода је дужан да, пре почетка извођења радова при којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог, обезбеди издавање дозволе за рад.

Члан 24.

Запослени задужени за спровођење поступака набавки, старају се да приликом набавке опреме и средстава за рад обезбеде упутство за њихову употребу и одржавање на српском језику.

Члан 25.

Запосленима се дају на коришћење опасне хемијске материје и друге хемијске материје за које је прописана обавеза израде и достављања безбедносног листа, само ако је уз хемијску материју доступан безбедносни лист у складу са прописима којима се уређују хемикалије, као и ако су обезбеђене све мере које произлазе из садржаја безбедносног листа.

Безбедносни лист треба да се држи на српском језику, као и да се омогући запосленом приступ подацима садржаним у безбедносном листу.

Члан 26.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, до доношења одговарајућих прописа, односно упутстава и процедура, примењују се опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

IV РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 27.

Радна места са повећаним ризиком утврђују се актом о процени ризика, који доноси директор Завода.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању опасности и штетности на радном месту и у радној средини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Акт о процени ризика садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда или оштећења здравља на радном месту и у радној средини и мере за отклањање или смањивање ризика за свако радно место према акту о организацији и систематизацији послова у Заводу.

Актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одређују се посебни здравствени услови које морају испуњавати запослени за обављање послова на радним местима са повећаним ризиком (у даљем тексту: посебни здравствени услови).

Директор Завода је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Директор Завода може да ангажује правно лице са лиценцом за израду акта о процени ризика на радном месту и у радној средини.

Члан 28.

Запослени може бити ангажован на пословима са повећаним ризиком ако испуњава следеће услове:

- 1) да има прописану стручну спрему;
- 2) да је здравствено способан за обављање послова са повећаним ризиком;
- 3) да је претходно оспособљен за безбедан и здрав рад;
- 4) да није млађи од 18 година;
- 5) да није лице са инвалидитетом.

Члан 29.

Запослени који се распоређује на радно место са повећаним ризиком, упућује се на претходни лекарски преглед ради утврђивања здравствене, физичке и психичке способности за рад на том радном месту, као и на периодичне лекарске прегледе у роковима одређеним одговарајућим прописима.

Периодичним лекарским прегледима запослених утврђује се здравствено стање и евентуално општење здравља запослених у вези са радом и даје оцена о испуњењу услова за даљи рад на одређеном радном месту.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који је упућен.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја службе медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 30

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду.

V ПОСЕБНА ЗАШТИТА НА РАДУ ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ, ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБОЛЕЛИХ

Члан 31.

Посебна заштита жена, омладине, особа са инвалидитетом и професионално оболелих, обезбеђује се у складу са Законом о раду и посебним прописима.

Члан 32.

Запослени са смањеном радном способношћу распоређује се на послове радног места на коме може радити без професионалне рехабилитације и без опасности за смањење преостале радне способности.

Члан 33.

Завод је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особе са инвалидитетом и професионално оболели, поред оспособљавања за безбедан и здрав рад буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

VI СПРЕЧАВАЊЕ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

Члан 34.

Забрањен је било који вид злостављања на раду и у вези са радом, као и злоупотреба права на заштиту од злостављања.

Члан 35.

Директор Завода је дужан да, у циљу стварања услова за здраву и безбедну радну средину, организује рад на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању на раду и у вези са радом.

VII ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 36.

Запослени имају право да изаберу једног или више представника запослених у области безбедности и здравља на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Завод је дужан да у Одбор (ако он постоји или се формира) именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника Завода.

Иницијативу за формирање одбора за безбедност и здравље на раду могу да поднесу и Завод и репрезентативни синдикати.

Члан 37.

Завод је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова радног места на које је распоређен, у трајању од најмање пет часова рада месечно са правом на накнаду плате која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима свог радног места, као и да обезбеди просторно-техничке услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Члан 38.

Представници запослених имају право да преко Одбора врше увид у све акте Завода у којима се уређују поједина питања од значаја за остваривање мера безбедности и заштите здравља на раду, да учествују у разматрању свих питања којима се регулише ова област, да предлажу и да буду консултовани.

Завод као послодавац је дужан да Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 39.

Директор Завода и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима.

VIII ПОВРЕДЕ НА РАДУ

Члан 40.

Повредама на раду сматрају се повреде запослених које се догоде на послу, у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла на основу кога су осигураши, проузроковане непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма.

Повредама на раду сматрају се и повреде проузроковане при доласку, односно повратку са посла, на путу ради извршавања службених задатака и на путу предузетом ради ступања на рад.

Повредом на раду сматра се и обољење запосленог које је настало непосредно или као искључива последица несрећног случаја или више силе за време обављања посла по основу кога је осигуран или у вези са њим.

Професионалним обољењем сматра се болест проузрокована дужим непосредним утицајем процеса и услова рада на пословима које је запослени пре оболевања обављао.

Члан 41.

Сваку повреду на раду или нагло обољење на раду, запослени је обавезан да без одлагања пријави свом непосредном руководиоцу и саветнику за безбедност и здравље на раду.

Ако због тежине повреде или њеног карактера, повређени није у могућности да сам пријави повреду, ову обавезу има запослени који се затекао на месту најближем догађају, односно лице које је прво видело или сазнало за повреду, односно нагло обољење на раду.

Члан 42.

Извештај о повреди на раду и професионалном обољењу који се догоде на радном месту, саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђено професионално обољење, организацијама надлежним за здравствено, пензијско и инвалидско осигурање, као и Управи за безбедност и здравље на раду при Министарству надлежном за рад, у складу са законом.

Члан 43.

Завод је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Услови и поступци у вези осигурања запослених уређују се посебним прописима.

IX ЕВИДЕНЦИЈЕ, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 44.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- 2) повредама на раду;
- 3) професионалним болестима;
- 4) запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- 5) запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- 6) запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- 7) примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. Закона о безбедности и здрављу на раду;
- 8) извршеним прегледима и проверама опреме за рад;
- 9) извршеним прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- 10) извршеним испитивањима услова радне средине;
- 11) издатој личној заштитној опреми.

Члан 45.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка/сазнања, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

X ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 46.

Све организационе јединице Завода обавезне су да организују и осигурају пружање прве помоћи како запосленима, тако и свим лицима која се затекну у просторијама Завода у случају повреде или наглог обољења, а затим по потреби организују и транспорт повређеног или нагло оболелог лица до најближе здравствене установе.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна непрекидно током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама. Позивање хитне медицинске помоћи ни на који начин не сме да утиче на одлагање пружања прве помоћи.

Прву помоћ повређеном или нагло оболелом, пружа запослени који је оспособљен за пружање прве помоћи, а у случају његовог одсуства непосредно присутни запослени.

Здравствени радници су ослобођени обавезе оспособљавања из прве помоћи.

Члан 47.

Средства и опрема за пружање прве помоћи морају да се налазе и да буду доступна на свим местима где услови рада то захтевају и обележена у складу са законом.

Завод је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном. Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи довољни су за до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић или преносива торба.

У зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи морају се налазити средства и опрема која су за то намењена, у прописаној количини.

Члан 48.

Завод је дужан да средства и опрему за пружање прве помоћи одржава у уредном стању и да утрошена средства и опрему за пружање прве помоћи из зидног ормарића или преносиве торбе допуну одмах.

Члан 49.

У случају елементарне непогоде, експлозије, пожара или другог опасног догађаја, односно ванредне ситуације, Завод је дужан да предузме мере за осигуравање брзог, ефикасног и у

односу на настану ванредну ситуацију, примереног начина евакуације и спашавања угрожених особа и материјалних добара из простора и просторија Завода.

XI ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 50.

Завод као послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад.

Члан 51.

Саветник за безбедност и здравље на раду је, одмах по сазнању, дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад, код промене радног процеса, као и услед периодичне провере оспособљености запослених.

Саветник за безбедност и здравље на је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обука из става 1. овог члана се обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај мора, када је то потребно, да се обнавља и мења.

Ако директор Завода одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да, уколико се опасности и штетности разликују, запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Члан 52.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад саветник за безбедност и здравље на раду обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси директор Завода.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

Члан 53.

Када на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, под надзором и руковођењем одговорних лица у Заводу, обављају рад запослени другог послодавца, саветник за безбедност и здравље на раду је, одмах по сазнању, дужан да те запослене обучи за безбедан и здрав рад у складу са законом.

Члан 54.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, Завод је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

Члан 55.

Сви запослени, а посебно портири/чувари, домари/мајстори одржавања, руководиоци организационих јединица, као и саветник за безбедност и здравље на раду, су дужни што је могуће пре да свако лице, које се по било ком основу налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмере на безбедне зоне за кретање.

Сви запослени, а посебно саветник за безбедност и здравље на раду, руководиоци организационих јединица, домари/мајстори одржавања, спремачице и портири/чувари су дужни да видно обележе и истакну ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

XII ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА

Члан 56.

Инспекцијски надзор над применом овог закона, прописа донетих на основу овог закона, техничких и других мера које се односе на безбедност и здравље на раду, као и над применом мера безбедности и здравља на раду утврђених актом о процени ризика, колективним уговором, правилником о безбедности и здрављу на раду, правилником о раду или уговором о раду, врши министарство надлежно за послове рада преко инспектора рада.

Члан 57.

Завод као послодавац је дужан да ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- 1) улазак у објекте и просторије Завода у свако доба када има запослених на раду;
- 2) одреди најмање једног запосленог (по правилу саветника за безбедност и здравље на раду) који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију;
- 3) увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној средини;
- 4) увид у личну заштитну опрему;
- 5) увид у податке и евиденције о коришћењу и складиштењу хемијских материја.

Члан 58.

Предузимање мера и радњи чијом применом и извршавањем се, у складу са одредбама закона, обезбеђује безбедност и здравље на раду запослених – инспектор рада налаже решењем.

Завод је дужан да, у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности и у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној или електронској форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

XIII ПРЕГЛЕД И ПРОВЕРА ОПРЕМЕ ЗА РАД И ИСПИТИВАЊЕ УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ

Члан 59.

Опремом за рад у смислу овог Правилника сматрају се апарати, уређаји, инсталације, алати и друга опрема која се користи у процесу рада.

Члан 60.

Превентивним и периодичним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација проверава се и утврђује да ли су на опреми за рад која се користи у процесу рада примењене мере безбедности и здравља на раду утврђене прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.

Поступак и рокови превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, обављају се у складу са законом, овим Правилником и актима донетим на основу овог Правилника.

Члан 61.

Руковаоци опремом за рад дужни су да се за време рада строго придржавају упутстава за рад и прописа о мерама и нормативима заштите.

Члан 62.

Опрема за рад као што су рендген апарати и лифтови, редовно се прегледају, контролишу и одржавају, у складу са посебним прописима.

О извршеним прегледима се сачињавају извештаји, који садрже и напомене за безбедан и здрав рад.

Члан 63.

Прегледи и испитивања електричних и громобранских инсталација врше се према прописима из области заштите од пожара и безбедности и здравља на раду.

Члан 64.

Редовно се врши контрола/сервис противпожарне опреме и инсталација, у складу са прописима из области заштите од пожара.

Члан 65.

У циљу примене, односно обезбеђења услова за примену мера безбедности и здравља на раду, Одељење за техничке и друге сличне послове врши систематску контролу исправности и одржавање објеката Завода и припадајућих електричних, водоводних и грејних инсталација, у складу са задужењима из акта о организацији и систематизацији послова у Заводу.

О сваком уоченом недостатку са аспекта безбедности и здравља на раду и заштите од пожара, запослени у Одељењу за техничке и друге сличне послове, а посебно шеф Одељења и

домар/мајстор одржавања, дужни су да обавесте саветника за безбедност и здравље на раду и референта за заштиту од пожара и да спрече даље коришћење уређаја, инсталације или дела инсталације који је могућ узрочник повређивања или пожара.

Члан 66.

Превентивни периодични преглед и испитивање радне средине обухвата испитивање микроклиме (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха) и осветљености, по потреби буке, хемијских и биолошких штетности, а обавља се на три године, у складу са законом, актом о процени ризика и овим Правилником.

Члан 67.

Прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација врши правно лице са лиценцом за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, које поседује одговарајуће инструменте и уређаје за обављање прегледа и провере, наведене са техничким карактеристикама у прихваћеној методологији.

Изузетно, према посебном акту Завода, на опреми за рад која није захтевна у погледу примене мера за безбедан и здрав рад, која није обухваћена законском регулативом, односно важећим техничким прописима и стандардима, периодичне прегледе опреме за рад врше стручни запослени у Одељењу за техничке и друге сличне послове у Заводу (даље: Одељење техничких послова). Уколико Одељење техничких послова, у случају кvara на опреми опреми за рад, својим капацитетима и ресурсима не може да отклони исти, ангажује се овлашћени сервисер.

Члан 68.

Завод врши редовно одржавање и према потреби поправке остале опреме за рад (опрема за рад везана за информационе технологије, поправке у делу грађевинских радова у објектима, климатизација и вентилација и др.), од стране стручних запослених Завода или ангажовањем одговарајућих фирми/предузетника који су овлашћени, односно стручни за извршавање послова у одређеној области.

XIV СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 69.

У циљу примене мера и побољшања услова безбедности и здравља на раду, запосленима припадају одговарајућа средства и опрема за личну заштиту на раду.

Завод је дужан да одреди и обезбеди средства и опрему за личну заштиту на раду на основу процене ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених, односно препознатих и утврђених опасности и штетности којима су запослени изложени на радном месту и у радној средини. Радна места и врста личне заштитне опреме коју је запослени дужан да користи на том радном месту, одређени су актом о процени ризика.

Члан 70.

Средства и опрему за личну заштиту на раду користи запослени на радном месту и у радној средини, односно приликом обављања послова и радних активности, на којима се опасности и/или штетности, односно ризици од настанка повреда и оштећења здравља, не могу отклонити или у довољној мери смањити применом техничких, технолошких, организационих и других мера у области безбедности и здравља на раду.

Члан 71.

Лична заштитна опрема се може користити само у за то одређене сврхе у току радног времена, на пословима и радним задацима у Заводу. Није дозвољено користити ову опрему у приватне сврхе.

Члан 72.

Требовање личне заштитне опреме и евиденцију опреме дате на коришћење врше непосредни руководиоци за запослене у организационој јединици којом руководе. Запосленом се лична заштитна опрема издаје непосредно, на потпис (реверс), уз напомену о року трајања ако је дат упутством произвођача.

Члан 73.

Саветник за безбедност и здравље на раду води евиденције о издатој личној заштитној опреми на посебном обрасцу евиденције у области безбедности и здравља на раду. Ова евиденција се не води за личну заштитну опрему за једнократну употребу.

Члан 74.

За чување, одржавање и правилно коришћење личне заштитне опреме одговорни су сами запослени.

О оштећењу или дотрајалости личне заштитне опреме запослени је дужан да обавести непосредног руководиоца.

Запослени приликом престанка радног односа или распоређивања на друге послове на којима лична заштитна опрема није потребна, дужан је да исту раздужи.

Члан 75.

Рок трајања личне заштитне опреме утврђује се актом о процени ризика, односно у складу са препоруком/упутством произвођача и динамиком употребе.

Члан 76.

За свако оштећење или губитак личне заштитне опреме, до кога је дошло услед немарности или непажње, запослени је дужан да надокнади штету, у складу са општим актом Завода или уговором о раду.

XV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77.

По ступању на снагу овог Правилника директор Завода је у обавези да донесе, односно да усклади већ постојећа акта, и то:

- 1) Програм обуке запослених за безбедан и здрав рад;
- 2) План и програм мониторинга услова радне средине;
- 3) Одлуку о обиму, начину и роковима прегледа, провере и одржавања опреме за рад, прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација и испитивања услова радне средине;
- 4) Правилник о поступку провере и тестирања запослених на алкохолисаност и друга средства зависности.

Директор Завода према потреби доноси и друга акта ради ближе разраде одређених питања у области безбедности и здравља на раду, у складу са законом, колективним уговором, актом о процени ризика и овим Правилником.

Члан 78.

Непридржавање мера и поступака за безбедност и здравље на раду представља повреду радне обавезе, односно радне дисциплине и понашања у складу са Законом о раду, овим Правилником и другим одговарајућим интерним актима Завода..

Члан 79.

Тумачење одредаба овог Правилника даје орган надлежан за његово доношење и директор Завода, односно лице које директор овласти.

У случају када нека питања нису уређена овим Правилником или се појаве нејасноће или супротности у његовој примени у односу на важеће прописе, примењује се непосредно закон, колективни уговор и акт о процени ризика.

Уколико у току примене овог Правилника буду извршене измене закона, док се не изврши усаглашавање овог Правилника са извршеним изменама, примењиваће се непосредно одредбе измењених прописа.

Члан 80.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Завода.

Члан 81.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду у Заводу за здравствену заштиту студената, Београд, дел.бр. 1132/2 од 27.04.2021. године.

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА
Тина Нинчић, дипл. менаџер

Овај Правилник је истакнут на огласној табли Завода дана 09.06.2025. године.

В.Д. ДИРЕКТОРА
Доц. др Владан Ђорђевић